

อรอุมา เจริญสุข : การพัฒนาโมเดลตัวแปรกำกับที่มีการส่งผ่านสมรรถนะการตัดสินใจทางจริยธรรมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ของพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียน: การประยุกต์ใช้รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม. (DEVELOPMENT OF A MEDIATED MODERATION MODEL OF STUDENTS' MORAL BEHAVIORS HAVING MORAL JUDGMENT COMPETENCE AND ORGANISMIC INTERACTION AS MEDIATORS: AN APPLICATION OF THE INTERACTIONISM MODEL, MORAL TREE, AND MORAL DEVELOPMENT THEORIES)
 อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดร.อวยพร เรืองตระกูล, อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: ศ.กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย, 251 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลตัวแปรกำกับที่มีการส่งผ่านสมรรถนะการตัดสินใจทางจริยธรรมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ของพฤติกรรมจริยธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย คือ 1) เพื่อตรวจสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมกับปัจจัยด้านสถานการณ์ที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมผ่านปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลหลักของปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมและปัจจัยด้านสถานการณ์ระหว่างขนาดอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมจริยธรรม และขนาดอิทธิพลทางอ้อมผ่านสมรรถนะการตัดสินใจทางจริยธรรม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ และ 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของระดับสมรรถนะการตัดสินใจทางจริยธรรมที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 741 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดนนทบุรีและปทุมธานี ได้มาจากการสุ่มแบบสองขั้นตอน เครื่องมือวิจัยมี 4 ชุด คือ 1) แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจริยธรรม วัดปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิม ด้านสถานการณ์ และด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.934, 0.942 และ 0.912 ตามลำดับ 2) แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.967 3) แบบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (The Defining Issues Test: DIT) มีค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (internal consistency) ของระดับชั้นจริยธรรมอยู่ระหว่าง 0.564 – 0.631 และ 4) แบบวัดการตัดสินใจทางจริยธรรม (The Moral Judgment Test: MJT) วัดสมรรถนะทางจริยธรรม (moral competence) มีคุณภาพสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลอิทธิพลของตัวแปรกำกับที่มีการส่งผ่านด้วย โปรแกรม LISREL

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ว่า 1) โมเดลแสดงอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมกับปัจจัยด้านสถานการณ์ที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรม ผ่านปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์และสมรรถนะการตัดสินใจทางจริยธรรม มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่า Chi-square = 177.645, df = 152, P = 0.076, RMSEA = 0.015, RMR = 0.137, GFI = 0.977, AGFI = 0.968, CFI = 0.999 ตัวแปรสาเหตุร่วมกันอธิบายความแปรปรวนในพฤติกรรมจริยธรรม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และสมรรถนะการตัดสินใจทางจริยธรรมได้ร้อยละ 93.373, 79.376 และ 0.004 ตามลำดับ ผลการศึกษาแสดงว่าโมเดลมีลักษณะอิทธิพลของตัวแปรกำกับที่มีการส่งผ่าน และเทอมปฏิสัมพันธ์มีความสำคัญอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงขนาดอิทธิพลหลักที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุ 2) อิทธิพลของปัจจัยด้านสถานการณ์ต่อพฤติกรรมจริยธรรมซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.763 สูงกว่าอิทธิพลของปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.269 และอิทธิพลทางตรงจากปัจจัยเชิงสาเหตุมีค่าสูงกว่าขนาดอิทธิพลทางอ้อมผ่านสมรรถนะการตัดสินใจทางจริยธรรมอยู่มาก และ 3) ขนาดอิทธิพลของระดับสมรรถนะการตัดสินใจทางจริยธรรมที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมมีค่าเท่ากับ -0.027 อยู่ในระดับต่ำมาก

4984759527 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY

KEYWORDS: MEDIATED MODERATION MODEL / MORAL JUDGMENT COMPETENCE /
MORAL BEHAVIOR / INTERACTIONISM MODEL

ORN-UMA CHAROENSUK : DEVELOPMENT OF A MEDIATED MODERATION MODEL
OF STUDENTS' MORAL BEHAVIORS HAVING MORAL JUDGMENT COMPETENCE AND
ORGANISMIC INTERACTION AS MEDIATORS: AN APPLICATION OF THE INTERACTIONISM
MODEL, MORAL TREE, AND MORAL DEVELOPMENT THEORIES.

THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. AUYPORN RUENGTRAGUL, Ph.D., THESIS CO-ADVISOR:
PROF. EMERITUS NONGLAK WIRATCHAI, Ph.D., 251 pp.

This research aimed to develop and validate the mediated moderation model of moral behaviors having moral judgment competence and organismic interaction as mediators with three sub-objectives as follows: 1) to investigate the interaction effects between psychological factor and situational factor on moral behaviors mediated through situational psychological factor, 2) to compare the main effects of psychological factor and situational factor between the direct effects on moral behaviors and indirect effects via moral judgment competence and organismic interaction, and 3) to study the effects of moral judgment competence on moral behaviors. The sample, randomly selected using two-stage sampling, consisted of 741 Grade 9 students in the schools under the jurisdiction of the Office of Basic Education Committee, Ministry of Education, at Nonthaburi and Pathumthani. The four research instruments were 1) the questionnaire measuring the factors affecting moral behaviors in terms of psychological, situational, situational psychological factors with reliabilities of 0.934, 0.942, and 0.912 respectively; 2) moral behavior scale with reliability of 0.967; 3) moral reasoning scale (The Defining issue Test: DIT) with internal consistency reliability of moral stages ranging from 0.564-0.631; and 4) moral judgment scale (The Moral Judgment Test: MJT) measuring moral competence with satisfactory properties as required. Data analyses were descriptive statistics, analysis of variance, and the analysis to validate the mediated moderation model using LISREL.

The major findings were summarized as follows: 1) the model displaying the interaction effects between psychological factor and situational factor on moral behaviors mediated through organismic interaction was fit to the empirical data with Chi-square = 177.645, $df = 152$, $P = 0.076$, RMSEA = 0.015, RMR = 0.137, GFI = 0.977, AGFI = 0.968, CFI = 0.999. The causal factors could account for 93.373, 79.376 and 0.004 of the variations in moral behaviors, situational psychological factor, and moral judgment competence, respectively. The study results indicated that the model displayed the highly significance of the mediated moderating effects and the interaction effects on the change of the causal factors' main effects. 2) The effect of situational factors on moral behaviors, being equal to 0.763, was stronger than the effect of psychological factors which was equal to 0.269. The direct effects of the causal factors were extremely higher than the indirect effects via moral judgment competence. And 3) the effect of moral judgment competence on moral behaviors was -0.027 which was considerably weak.